

STORTINGET

Innst. 195 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra utenriks- og forsvarskomiteen

Dokument 8:79 S (2024–2025)

**Innstilling fra utenriks- og forsvarskomiteen om
Representantforslag fra stortingsrepresentant
Christian Tybring-Gjedde om å definere Hamas sitt
angrep på Israel 7. oktober 2023 som folkemord**

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget definerer Hamas' terrorangrep 7. oktober 2023 som et folkemord.
2. Stortinget ber regjeringen stanse all finansiering av organisasjoner som har tilknytning til Hamas, og som var involvert i angrepet 7. oktober 2023.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Nils-Ole Foshaug, Eva Kristin Hansen, Trine Lise Sundnes og Bente Irene Aaland, fra Høyre, Hårek Elvenes, Ingjerd Schie Schou, Erna Solberg og lederen Ine Eriksen Søreide, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, Ola Borten Moe og Trygve Slagsvold Vedum, fra Fremskrittspartiet,

Sylvi Listhaug og Morten Wold, fra Sosialistisk Venstreparti, Ingrid Fiskaa, fra Rødt, Bjørnar Moxnes, fra Venstre, Guri Melby, fra Kristelig Folkeparti, Dag-Inge Ulstein, og uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde, viser til det i representantforslaget fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde. Komiteen merker seg at det i representantforslaget fremmes to forslag hvor Stortinget bes definere Hamas' terrorangrep 7. oktober 2023 som et folkemord, og hvor regjeringen bes stanse all finansiering av organisasjoner som har tilknytning til Hamas, og som var involvert i angrepet 7. oktober 2023.

Komiteen viser til at Norge i flere tiår har hatt et sterkt engasjement for å bidra til en løsning på Israel-Palestina-konflikten, og driver et aktivt diplomati for å bidra til å få slutt på den pågående krigen. Formålet med Norges arbeid har vært å bidra til fred og stabilitet – og oppbygging av en palestinsk stat.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, merker seg at Norge ikke har tradisjon for å fastslå alvorlige internasjonale forbrytelser gjennom politiske vedtak verken i regjeringen eller Stortinget. Flertallet viser til at begrepet folkemord er definert i FNs folkemordkonvensjon av 1948 og Roma-vedtektene om Den internasjonale straffedomstol av 1998. Flertallet viser til utenriksministerens svarbrev til komiteen datert 28. februar 2025, der han påpeker at folkemord er et rettslig begrep med en bestemt definisjon i folkeretten, og at vurderingen av hvorvidt det foreligger et folkemord, bør overlates til domstoler, ikke til politiske myndigheter.

Norsk bistand går etter flertallets oppfatning ikke til terrororganisasjoner eller Hamas, men til pales-

tinere gjennom FN, inkludert FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA) og norske og internasjonale organisasjoner. Flertallet viser til den alvorlige situasjonen på Gaza og Vestbredden og påpeker at den norske støtten går til livreddende nødhjelp, mat-sikkerhet, beskyttelse, helse, utdanning og tiltak for kvinner og menneskerettigheter. Norge gir også budsjettstøtte til palestinske selvstyremyndigheter på Vestbredden for å kunne opprettholde palestinske institusjoner og evne til å levere tjenester. Flertallet merker seg av utenriksministeren i sitt svarbrev understreker at den såkalte Colonna-rapporten om Israels anklager mot UNRWA konkluderte med at UNRWA har gode rutiner som sikrer nøytralitet, og at organisasjonen arbeider i tråd med de humanitære prinsippene. FNs interne gjennomgang konkluderte med at ni ansatte kan ha vært involvert i angrepene 7. oktober 2023. Flertallet merker seg at disse ansatte er avskjediget av UNRWA.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti er enig med forslagsstilleren i at angrepet på Israel den 7. oktober 2023 var et svært grotesk og alvorlig angrep på Israel og det jødiske folk. Hamas og andre terrororganisasjoner gjennomførte det verste angrepet mot jøder siden andre verdenskrig. De bestialske drapene, voldtektene og kidnappingene av barn, kvinner og menn er et traume som vil påvirke Israel i generasjoner. Dette er bakgrunnen for kamphandlingene i Gaza, der Israels mål er å stanse Hamas både militært og økonomisk. Konflikten mellom Israel og Hamas har medført store tap og ødeleggelser, og det rammer også mange uskyldige sivile. Israel krever at de gjenværende gisler frigis umiddelbart, noe Hamas nekter å gjøre. Resultatet er at Israel fortsetter kampene og flere blir rammet, deriblant uskyldige barn. Det er bekymringsfullt at kampene igjen har startet opp igjen for fullt etter at den midlertidige våpenhvilen er avsluttet. Disse medlemmer mener det er viktig å finne en løsning på konflikten for å forhindre at uskyldige mennesker blir skadet, lider og dør.

Israel var tidlig ute og påpekte at ansatte i UNRWA tok aktivt del i angrepet på Israel. UNRWA har sparket 7 ansatte som følge av deres deltakelse i aksjonen. Disse medlemmer ser mer dyptgripende utfordringer knyttet til UNRWAs arbeid. UNRWA er med på å spre anti-israelsk propaganda gjennom blant annet skolebøker som benyttes i skoler drevet av FN og andre. Disse medlemmer kan heller ikke se at UNRWA har vært konstruktive i arbeidet for å trygge toleranse og fred mellom partene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett, hvor all støtte til palestinske selvstyremyndigheter og UNRWA er foreslått strøket. Disse medlemmer

mener at all direkte og indirekte bistand, samt annen støtte, til Hamas og andre terrororganisasjoner må stanses, og at støtten til det palestinske folket heller må gå gjennom andre humanitære organisasjoner og UNHCR. FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR) hjelper og håndterer alle andre flyktningspørsmål i verden. Disse medlemmer mener det er unaturlig å ha en egen FN-organisasjon bare for palestinske flyktninger, og mener UNHCR skal håndtere også disse på vegne av FN.

Komiteens medlem, uavhengig representant Christian Tybring-Gjedde, viser til utenriksministerens uttalelse til saken, hvor det innledningsvis hevdes at regjeringen har fordømt terrorangrepet utført av Hamas 7. oktober 2023 på det sterkeste. Dette medlem registrerer at en slik kategorisk påstand står i sterk kontrast til den reaksjonen som Utenriksdepartementet uttrykte i mediene rett etter at angrepet hadde funnet sted. Den gangen ville ikke regjeringen definere angrepet som terror, og noen få dager senere frarådet regjeringen kong Harald å sende et kondolansetelegram til Israel, hvorpå kong Harald kommenterte på lakonisk vis at det er «de som bestemmer». Dagens erkjennelse og innrømmelse kan i beste fall beskrives som moralsk inkubasjon og i verste fall moralsk panikk.

Dette medlem viser til utenriksministerens påpeking av at Norge ikke har tradisjon for å fastslå konkrete internasjonale forbrytelser gjennom politiske vedtak verken i regjering eller storting. Med andre ord at å opprettholde en tradisjon er viktigere enn å gjøre egne vurderinger av hvorvidt en handling bryter med FNs folkemordkonvensjon og Roma-vedtektene for Den internasjonale straffedomstol. Dette medlem viser til at dette står i kontrast til Europaparlamentet og andre vestlige land som på eget moralsk grunnlag har definert både Russlands utsulting av ukrainere på 30-tallet (holodomor) og Kinas overgrep mot uigurene som folke-mord. Dette medlem konstaterer at disse landene ikke mener at strafferettslig hensikt forutsetter en bevismessig vurdering.

Dette medlem mener at politiske tradisjoner og sedvane som opprettholdes og forsvares uten andre prinsipper enn at det alltid er vært sånn, bør gjennomgås på nytt.

Dette medlem registrerer at utenriksministeren i sin uttalelse til saken hevder at norsk bistand ikke går til terrororganisasjoner eller Hamas. Dette medlem mener imidlertid at det er ikke tilstrekkelig å vise til FNs organer som en garantist for at dette ikke finner sted. FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA) har 32 000 ansatte, og det er konstatert at mange deltok både i planleggingen og utføringen av terrorangrepet 7. oktober 2023. UN Watch fremla i desember 2024 en rapport som dokumenterer hvordan UNRWA

er infiltrert i Hamas (The Unholy Alliance: UNRWA, Hamas, and Islamic Jihad). Direktøren for UN Watch, Hillel Neuer, presenterte rapporten for Europas ambassadører 9. januar. Dette medlem konstatere at rapporten avslører at UNRWA er en tilrettelegger (enabler) for terror, og at UNRWA har ansatt krigere fra Hamas i sitt daglige virke. Rapporten presenterer sågar med bilder at ledelsen i Hamas over flere år har hatt møter med ledende aktører i UNRWA, blant andre UNRWAs ledende kommisær Philippe Lazzarini.

Utenriksministeren og norske medier har tidligere vist til konklusjonene i FN-rapporten fra granskningsgruppen ledet av Italias tidligere utenriksminister Catherine Colonna. Dette medlem har observert at medier og andre har hevdet at Colonnas konklusjon var at ansatte i UNRWA ikke deltok i terrorangrepet 7. oktober 2023. Dette medlem vil understreke at det er feil. Under fremleggelsen av rapporten 24. august 2024 presiserte Colonna allerede innledningsvis på pressekonferansen at hennes mandat ikke var å undersøke hvorvidt UNRWAs ansatte deltok i terrorangrepet 7. oktober. Dette medlem konstatere imidlertid at utenriksministeren i sitt svarbrev til komiteen hevder at Colonna i sin rapport konkluderer med at UNRWA har på plass gode rutiner som sikrer nøytralitet, og at organisa-

sjonen arbeider i tråd med de humanitære prinsipper. Dette medlem viser til at dette ikke er korrekt. Rapporten viser tvert imot at UNRWA har et stort forbedringspotensial innenfor 8 definerte områder. Det gjelder blant annet med hensyn til engasjement med givere, styringsmekanismer, strukturer, nøytralitet, utdanning og partnerskap med FN.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:79 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde om å definere Hamas sitt angrep på Israel 7. oktober 2023 som folkemord – vedtas ikke

Oslo, i utenriks- og forsvarskomiteen, den 1. april 2025

Ine Eriksen Søreide

leder

Bengt Fasteraune

ordfører

Utenriksministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide

Oslo, 28. februar 2025

Uttalelse fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:79 S (2024–2025) – representantforslag fra representanten Christian Tybring-Gjedde.

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev av 19. februar 2025 om Dokument 8:79 S (2024–2025) fra representanten Christian Tybring-Gjedde, der komiteen ber om Utenriksdepartementets uttalelse til forslaget.

Regjeringen har fordømt terrorangrepet utført av Hamas 7. oktober 2023 på det sterkeste. Utenriksministeren har også gjentatt en rekke ganger at gisseltaking er ulovlig under enhver omstendighet og krevd at alle gislene må løslates umiddelbart og betingelsesløst.

Representantene fremmer to forslag til tiltak, som kommenteres i det følgende:

1. Stortinget definerer Hamas' terrorangrep 7. oktober 2023 som et folkemord.

Terrorangrepet mot Israel 7. oktober 2023 var et brutalt og grusomt angrep som har skapt stor lidelse, og som vil fortsette å være et traume for det israelske folket. Angrepet utgjør en alvorlig forbrytelse og alvorlige brudd på folkeretten.

Norge har ikke tradisjon for å fastslå konkrete internasjonale forbrytelser gjennom politiske vedtak verken i regjering eller Stortinget. Begrepet folkemord er definert i FNs folkemordskonvensjon av 1948 og Roma-vedtektene for Den internasjonale straffedomstolen av 1998. Det er et rettslig begrep med et klart definert innhold. I tillegg til at visse handlinger må ha funnet sted, rettet mot en bestemt gruppe, må de, slik forslagsstiller nevner, være begått med den hensikt å ødelegge denne gruppen helt eller delvis.

Å konstatere en slik strafferettslig hensikt forutsetter en bevismessig vurdering. Det er domstolene som er best egnet til å foreta en slik vurdering.

Norge uttaler seg derfor på generelt grunnlag ikke om overgrep rettet mot en bestemt gruppe kan ansees som folkemord. Spørsmålet om hvorvidt det foreligger et folkemord bør overlates til domstoler, ikke til politiske myndigheter. Denne prinsipielle linjen har ligget fast under vekslende regjeringer. Når det er sagt vil Norge selvsagt forholde seg til konkrete konklusjoner om internasjonale forbrytelser trukket av domstoler, gitt at det har vært gjennomført en objektiv rettsprosess i samsvar med folkeretten.

2. Stortinget ber regjeringen stanse all finansiering av organisasjoner som har tilknytning til Hamas, og som var involvert i angrepet 7. oktober 2023.

Norsk bistand går ikke til terrororganisasjoner eller Hamas. Norsk bistand til palestinere kanaliseres gjennom FN, inkludert FNs hjelpeorganisasjon for palestinske flyktninger (UNRWA), og norske og internasjonale organisasjoner. Støtten går til livreddende nødhjelp, matsikkerhet, beskyttelse, helse, utdanning og tiltak for kvinner og menneskerettigheter. Norge gir også budsjettstøtte til palestinske selvstyremyndigheter på Vestbredden for å kunne opprettholde palestinske institusjoner og evne til å levere tjenester.

Den såkalte Colonna-rapporten om Israels anklager mot UNRWA konkluderte med at UNRWA har på plass gode rutiner som sikrer nøytralitet, og at organisasjonen arbeider i tråd med de humanitære prinsippene. FNs interne gjennomgang konkluderte med at 9 ansatte kan ha vært involvert i angrepene 7. oktober 2023. Disse ansatte er avskjediget av UNRWA.

Vennlig hilsen,

Espen Barth Eide

